

освіті: світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С, 2004. – 112 с.

6.Слабко В. М. Роль і місце технічної компетентності у підготовці майбутнього викладача дизайну / В. М. Слабко // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 13 : «Проблеми трудової та професійної підготовки». – 2010. – Вип. 7. – С. 208.

7.Стовба Н. І. Когнітивний досвід як складова професійного досвіду / Н. І. Стовба // Зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПНУ. – 2011. – Т. XIII, ч. 2. – С. 387.

8.Як стати авіадиспетчером? [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://controller.ukosatse.ua/index.php?s=deff886e9a32044bdbccbde4c559529f&act=Part&CDE=251>.

9.Харченко В. П. Застосування еталонних моделей компетенції диспетчерів керування повітряним рухом як засобу оптимізації витрат провайдера аеронавігаційних послуг / В. П. Харченко, В. П. Колотуша, І. В. Колотуша // Вісник НАУ. – 2010. – № 1. – С. 84.

10.Петращук О. П. Предтренажерний етап – єднальна ланка теоретичної та практичної підготовки диспетчерів керування повітряним рухом / О. П. Петращук, С. І. Рудас // Вісник НАУ. – 2010. – № 4. – С. 170–173.

11.Щербіна С. В. Науково-дослідна робота майбутніх диспетчерів міжнародних авіаліній як засіб формування професійних умінь : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання з технічних дисциплін» / С. В. Щербіна. – Х., 2001. – 18 с.

12.Харченко В. П. Автоматизація процесу професійного відбору авіаційного персоналу цивільної авіації / В. П. Харченко, Ю. В. Чинченко // Вісник НАУ. – 2006. – № 2. – С. 34.

13.Пітель О. М. Формування готовності майбутніх авіаційних диспетчерів до введення радіообміну англійською мовою / О. М. Пітель // Вісник НАУ. – 2010. – № 2. – С. 192.

УДК 378.147

Лисенко О.Ю.

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця асистент кафедри організації та економіки фармації

СПЕЦКУРС ПОЗААУДИТОРНОЇ ПРАКТИКИ З ОСНОВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПРОВІЗОРІВ

У науковій статті розглянуто проблему удосконалення організації навчального процесу підготовки провізорів, на прикладі профільної дисципліни “Організація та економіка фармації”, зокрема, запропоновано механізм практично-поглибленого вивчення засад фінансово-економічної діяльності підприємств для студентів фармацевтичного факультету; розроблено тематичний план практичних занять до варіативно-вибіркового спецкурсу позааудиторної практики з основ фінансово-економічної діяльності.

Ключові слова: професійно-орієнтовані компетентності провізорів, позааудиторна практика, практично-поглиблене вивчення фінансово-економічних засад діяльності підприємства.

В науковій статті розглянуто проблему удосконалення організації навчального процесу підготовки провізорів, на прикладі профільної дисципліни “Організація та економіка фармації”, запропоновано механізм практично-поглибленого вивчення засад фінансово-економічної діяльності підприємств для студентів фармацевтичного факультету; розроблено тематичний план практичних занять до варіативно-вибіркового спецкурсу позааудиторної практики з основ фінансово-економічної діяльності.

Ключевые слова: профессионально-ориентированные компетентности провизоров, внеаудиторная практика, практически-углубленное изучение финансово-экономических основ деятельности предприятия.

In the scientific article there is some information about problem of pharmacist's educational process improving on the example of discipline "Pharmacy organization and economics"; the mechanism of practical in-depth study of financial and economic activities principles proposed; a plan for variant-selective special course of extracurricular practice on basics of the financial-economic activity presented.

Key words: professionally oriented competence of pharmacists, extracurricular practice, in-depth study of financial and economic foundations of the enterprise.

Актуальність дослідження. Сучасний етап державотворення в Україні, що характеризується активними розбудовчими процесами у сфері суспільно-економічних відносин, глобалізацією знань, посиленням конкуренції на ринку праці висуває принципово нові вимоги до генерації сучасних фахівців. Невід'ємними постають здатність особистості до саморозвитку, самовдосконалення, співпраці та взаємодії, усвідомлення відповідальності за долю власної країни [2].

Проблемам удосконалення організації навчального процесу, як цілісної системи забезпечення знань, умінь і навичок, із використанням принципів педагогічної інноватики присвячено роботи вчених І. Беха, І. Булах, М. Бургіна, В. Давидова, Л. Зоріної, В. Журавльова, М. Кларіна, Б. Лихачова, С. Максименка, В. Монахова, В. Москаленка, З. Решетової, Н. Тализіної, Я. Цехмістера, Н. Юсуфбекової, І. Якиманської та інших.

Мета роботи: дослідити проблему формування професійно-орієнтованих компетентностей майбутніх провизорів, розробити механізм практично-поглибленого вивчення засад фінансово-економічної діяльності підприємств для студентів фармацевтичного факультету вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.

Система охорони здоров'я як індикатор розвитку громадянського суспільства, потребує першочергового забезпечення сучасними високваліфікованими компетентними кадрами, що зумовлює необхідність модернізації системи медичної (фармацевтичної) освіти, її інтелектуалізації та інформатизації у відповідності з провідними стандартами світу [3].

Особливої уваги вимагає процес підготовки кадрів для фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я, як одного з найбільш комерціалізованих та економічно-значущих компонентів, зокрема, актуальними постають питання його гуманізації та забезпечення відповідності фахівців професійним компетенціям [1].

З метою реалізації означених завдань щодо кадрового удосконалення та відповідно до положень Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011-2020 роки, оновлення потребують підходи та методи організації навчання майбутніх провизорів у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах [5].

У контексті формування професійно-орієнтованих компетентностей провизорів, особливого значення набуває удосконалення методики навчання дисциплінам економічного спрямування, адже навички щодо планування, ведення та складання фінансової звітності являють невід'ємний базис провадження успішної фармацевтичної діяльності в умовах ринкових відносин [4].

У Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця майбутні провізори здобувають означені навички у процесі вивчення дисципліни “Організація та економіка фармації”, викладання якої здійснюється відповідно до Навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “провізор” у вищих навчальних закладах України IV рівня акредитації, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров’я України від 07.12.2009 р. № 930 (зі змінами), впродовж двох навчальних семестрів.

Загальна кількість академічних годин, відведених на вивчення дисципліни, становить 342 (9,5 кредитів), з них: лекцій – 40, практичних занять – 150, самостійної роботи – 152.

Таблиця 1. Структура дисципліни “Організація та економіка фармації”

№ з/п	НАЗВА МОДУЛЮ	КІЛЬКІСТЬ		
		КРЕДИТИВ	ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ	ТЕМ
1.	ОРГАНІЗАЦІЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ	3	4	11
2.	СИСТЕМИ ОБЛІКУ У ФАРМАЦІЇ	3	2	7
3.	ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ	3,5	4	16
ВСЬОГО:		9,5	10	34

Відповідно до Робочої навчальної програми з дисципліни “Організація та економіка фармації” для студентів 4 курсу фармацевтичного факультету за спеціальністю 7.12020101 – “фармація”, інформація представлена до засвоєння, структурована за трьома модулями, що підрозділяються на змістовні модулі та окремі теми (табл. 1), 68 % яких – безпосередньо пов’язані із провадженням фінансових операцій у фармацевтичній сфері.

Незважаючи на значну кількість навчальних годин, відведених на опанування дисципліни, результати анкетування, проведеного серед 71 студента фармацевтичного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, свідчать про психо-практичну складність засвоєння тем, що стосуються економічної сфери діяльності фармацевтичних підприємств (рис. 1).

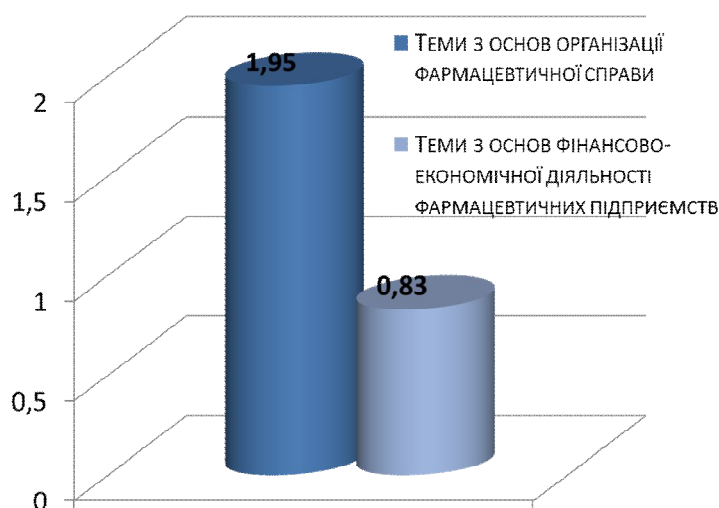

Рис. 1. Відношення суб'єктивного показника підготовленості студентів до практичного заняття до кількості часу на самостійну підготовку

Отримані дані підтверджуються зниженням показників академічної успішності майбутніх провізорів під час опанування Модулю 2. “Системи обліку у фармації” з дисципліни “Організація та економіка фармації” (рис. 2), що у значній мірі обумовлено незвично новою, суспільно-політичною, спрямованістю навчальних матеріалів, представлених до засвоєння, у порівнянні із іншими профільними фармацевтичними дисциплінами.

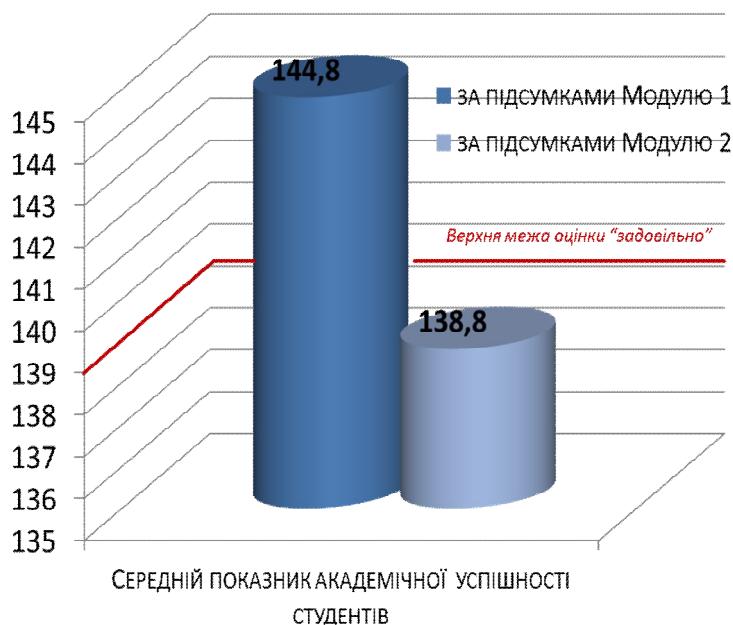

Рис. 2. Результати порівняльного аналізу академічної успішності студентів з дисципліни “Організація та економіка фармації”

З цією метою нами запропоновано *механізм практично-поглибленого вивчення засад фінансово-економічної діяльності підприємств* (рис. 3) для студентів фармацевтичного факультету на базі планово-фінансового відділу Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

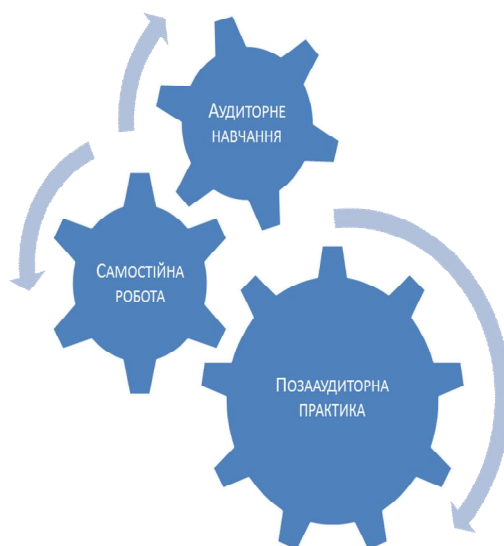

Рис. 3. Механізм практично-поглибленого вивчення засад фінансово-економічної діяльності підприємств

Відповідно до цілей і завдань вивчення дисципліни “Організація та економіка фармації” нами розроблено тематичний план до *варіативно-*

вибіркового спецкурсу позааудиторної практики з основ фінансово-економічної діяльності для студентів фармацевтичного факультету за спеціальністю 7.12020101 – “фармація” (табл. 2), що, на нашу думку, забезпечить оптимізацію процесу засвоєння теоретичних знань та опанування практичних навичок щодо обліку господарських операцій у системі бухгалтерських рахунків, здійснення та документального оформлення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей, засвоєння принципів обліку основних засобів та нематеріальних активів підприємства, застосування методів економічного аналізу, використання сучасних інформаційних технологій й автоматизованих систем управління та обліку у процесі господарської діяльності тощо, що значною мірою сприятиме формуванню професійно-орієнтованих компетентностей майбутніх провізорів.

Таблиця 2. Тематичний план до спецкурсу позааудиторної практики з основ фінансово-економічної діяльності підприємств

№ з/п	ТЕМА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ	Кількість годин для опанування
1.	ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОГО ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	2
2.	ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ РУХУ ТОВАРНО-МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ	2
3.	ВІДОБРАЖЕННЯ ДАНИХ ОПЕРАТИВНОГО ОБЛІКУ У МІСЯЧНОМУ ЗВІТІ	2
4.	НАРАХУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВА	2
5.	ЗДІЙСНЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ПОДАТКУ З ДОХОДУ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА	2
6.	НАРАХУВАННЯ ВИПЛАТ ЗА ЛИСТКОМ ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ	2
7.	ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ	2
8.	ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	2
9.	ПРОВЕДЕННЯ ГОРИЗОНТАЛЬНОГО ТА ВЕРТИКАЛЬНОГО АНАЛІЗУ БАЛАНСУ ТА ФІНАНСОВОГО ЗВІТУ ПІДПРИЄМСТВА	2
10.	РОЗРАХУНОК ГРУП ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	2
Всього годин:		20

Опанування означеного спецкурсу, що не є обов'язковим для майбутніх провізорів, передбачено впродовж двох навчальних тижнів, з розрахунку – дві академічні години на день, під час вивчення Модулю 3. “Основи економіки у фармації”, що обумовлено підготовчою необхідністю – опанувати базові організаційно-фармацевтичні та фінансово-економічні поняття під час вивчення Модулю 1. “Організація фармацевтичного забезпечення населення” та Модулю 2. “Системи обліку у фармації”.

Висновки: Запровадження окресленого механізму практично-поглибленого вивчення засад фінансово-економічної діяльності підприємств для студентів фармацевтичного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця розглядається нами у якості інноваційного елементу налагодження теоретико-практичних взаємозв'язків у навчальному процесі, фактору мотиваційного та виховного впливу на молоду особистість, засобу адаптації майбутніх провізорів до кваліфікованого виконання професійних обов'язків на початку трудової діяльності та, відповідно, конструктивної складової системи удосконалення кадрового забезпечення фармацевтичного сектору національної системи охорони здоров'я.

Література:

1. Бояцис Р. Компетентный менеджер. Модель эффективной работы / Р. Бояцис; пер. с англ. – М.: НИРРО, 2008. – 352 с.
2. Лисенко О.Ю. Вища фармацевтична освіта в Україні та країнах європейського простору / О.Ю. Лисенко // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2011. – № 1. – С. 17-20.
3. Москаленко В.Ф. Здоровье и здравоохранение: ключевые императивы / В.Ф. Москаленко. – К.: ИД "Авіцена", 2011. – 256 с.
4. Москаленко В.Ф. Міжнародні стандарти системи менеджменту якості в контексті підготовки лікарів та провізорів у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця / В.Ф. Москаленко, О.П. Яворовський, Я.В. Цехмістер [та ін.] // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2011. – № 2. – С. 65.
5. Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011-2020 роки : наказ МОЗ України № 769 від 13.09.2010 р. Нормативний документ Міністерства охорони здоров'я України. – Офіц. вид. – К., 2010.

УДК 374.7 (498)

Маріуц І.О.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, факультет психології, аспірант кафедри педагогіки

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ РУМУНІЇ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

У статті висвітлюються перспективи розвитку вищої освіти Румунії в контексті євроінтеграційних процесів. Автор розглядає сутнісні характеристики напрямку розвитку румунської вищої освіти та її співвідношення до інших країн європейського освітнього простору.

Ключові слова: Болонський процес, євроінтеграція, вища освіта, європейська рамка кваліфікацій.

В статье освещаются перспективы развития высшего образования Румынии в контексте евроинтеграционных процессов. Автор рассматривает сущностные характеристики направления развития румынского высшего образования и его соотношение к другим странам европейского образовательного пространства.

Ключевые слова: Болонский процесс, евроинтеграция, высшее образование, европейская рамка кваліфікацій.

The article highlights the prospects of higher education in Romania in the context of European integration processes. Author considers characteristics of direction of Romanian higher education and its relationship to other countries of the European educational area.

Key words: Bologna process, European integration, higher education, European Qualifications Framework.

Актуальність дослідження. Процеси європейської інтеграції охоплюють все більше сфер життєдіяльності, в тому числі вищу освіту. На європейському рівні у реалізації Болонського процесу, румунська вища освіта набула позитивних зрушень. За даними звіту з впровадження Болонського процесу, підготованого для конференції міністрів освіти європейських країн у Льовені 2009 року, Румунія досягла ступеня "чудової продуктивності" у восьми з дванадцяти показників вимірювання ступеня реалізації Болонського процесу. До цих восьми індикаторів належать: ступінь впровадження першого і другого університетських циклів; ступінь участі студентів в дворівневій системі вищої освіти; ступінь, в якій була